

TUESDAY 11th MAY 2021
From 14:00 to 16:30 pm

How the COVID-19 crisis improves the pharmaceutical care?

Aanvullende informatie bij de voordrachten

➤ Farmaceutische zorg in het ziekenhuis voor COVID-19 patiënten

- Er bestaat geen richtlijn die vermeldt dat er aan niet-gehospitaliseerde COVID-19 positieve patiënten aangeraden wordt om aspirine te geven tegen een eventueel risico op embolie.
- In het UZ Gent voorziet men het uitvoeren van een anti-Xa¹ na 3 toedieningen van enoxaparin² en dit 4 uur na de inspuiting. Men zal dit verder evalueren en vervolgens protocolleren.
- In AZ Groeninge gebeurde een medication reconciliation bij elke COVID-19 patiënt opname. Er werd bij deze patiënten ook nagekeken of deze anticoagulantia namen in de thuissetting waarbij het advies gegeven werd deze om te zetten naar therapeutisch Fraxiparine conform de aanbevelingen van Sciensano. Indien patiënt geen anticoagulantia nam in thuissetting, werd er aanbevolen om profylactisch anticoagulantia op te starten. Deze bevraging werd uitgevoerd door 0,6 ziekenhuisapotheker en 1 apothekassistent voltijds die standaard aanwezig zijn op de spoedopname. In totaal waren er 8 VTE ziekenhuisapothekers (incl. ZAIO) die klinische-farmaceutische acties uitvoerden in front office en 3 apothekassistenten³.

➤ Communicatie

- Zoals in vele ziekenhuizen heeft AZ Groeninge een wetenschappelijk tijdschrift gericht aan de zorgverleners van hun instelling, maar kan ook voor externe geïnteresseerden opgehaald worden via hun website. Dit tijdschrift "Acta" verschijnt 3 maal per jaar. In het kader van de Covid-19 crisis werd er een extra editie, namelijk "Acta Corona" gepubliceerd. De link is terug te vinden in de PPT-presentatie.

---

¹ De anti-Xa test wordt gebruikt om de mate van antistolling door laag moleculair gewicht heparines te volgen. Bij deze bepaling wordt de remming door het antitrombine-heparinecomplex op factor Xa bepaald.

² Een antistollingsgeneesmiddel

³ Op de zorgafdeling

➤ Samenwerkingsverbanden

- De samenwerking en de opleiding van de apothekersassistenten is een belangrijke structurele ondersteuning voor het uitvoeren van een medication reconciliation en het opstellen van een medicatieschema bij opname op spoed, zowel in het UZ Gent als in het AZ Groeninge.
- Na medication reconciliation op de spoedopname, wordt in AZ Groeninge nagegaan of er sprake is van een Hospital Admissions related to medication (HARM)⁴ met aandacht voor nevenwerkingen en de klinische toestand van de patiënt. In het AZ Groeninge bieden er daarnaast ook nog 6 apothekersassistenten structurele ondersteuning van de verpleegkundigen met name "apothekers-op-afdeling" wat impliceert dat de medicatiewagens worden aangevuld door de apothekersassistenten. Op heden gebeurt dit op 16 verpleegafdelingen.

In het UZ Gent waren vóór de Corona-pandemie 12 apothekersassistenten betrokken bij de medicatie anamnese (1 VTE op spoed en 1 VTE voor telefonische anamnese). Wegens de angst om besmet te geraken op spoedopname, is dit team verminderd naar 8 personen.

- De apothekersassistenten worden steeds begeleid door een ziekenhuisapotheker die de finale validatie doet van het medicatieschema bij opname van de patiënt.
- De opleiding van de apothekersassistenten gebeurt, in het UZ Gent, op verschillende manieren (m.b.t. procedure GMA = gestructureerde medicatie anamnese, opleiding registratie in EPD-thuismedicatiefolder, assisteren bij een telefonische anamnese, bespreking van casussen in een werkgroep, praktijk op spoed). Vooral inzet op spoedopname vergt een lange inwerkperiode, gezien dit een hectische omgeving betreft en de omstandigheden om de patiënt te bevragen vaak moeilijk zijn.

➤ Vaccinatiecampagne

- Het blijkt niet evident om een juiste inschatting te maken van de vaccinatiegraad van het personeel in het ziekenhuis daar de personeelsleden intern worden gevaccineerd (traceerbaar), maar ook extern via een vaccinatiecentrum (niet traceerbaar door het ziekenhuis).
- In de CHU UCL Namur raamt men een vaccinatiegraad van 75% van de personeelsleden, in de woonzorgcentra is dit heel variabel. Op dit ogenblik zijn er nog onvoldoende gegevens beschikbaar.
- Om in te gaan tegen de aarzeling van het personeel om zich te laten vaccineren is het belangrijk om te blijven te communiceren over de efficiëntie en de veiligheid van de vaccins, alsook gebruik te maken van het groepseffect (goede ervaringen bij collega's).
- Gebaseerd op een multivariabele analyse blijkt dat men voor een vaccinatiecampagne zich voornamelijk dient te richten op een vrouwelijke populatie. Uiteraard in het ziekenhuis dienen alle zorgverleners aangespoord te worden.

---

⁴ Gebruik van geneesmiddelen als oorzaak voor opname op de spoeddienst